

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јун 2024 / број 90

6/2024

Србија - Влагифор, водопад Гостиле

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРХУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VIII, број 90,
ЈУН 2024.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;

мр Жељко Албанезе;

др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;

дипл. екон. Тања Ђелкапић,

самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашкић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СРП - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник

COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Жика превозник улази у двориште носећи испод мишке фасциклу са документацијом Марици на књижење, али пре него што се запутио њој ушао је у радионицу и сишао у канал из којег се чуло озбиљно лупање. Милутин, прилично ознојен, рве се као гледијатор са подвозем неког аутомобила. Жика га мало гласније поздравља како би надгласао буку, на шта Милутин престаде са ударањем по запеклом ауспух-лонцу, који упорно покушава да скине.

„О, пријатељу Жико, добро ли си?“

„Добро, него шта“, одговара Жика, „хоћеш да ти помогнем око тог ауспуха, видим да је проклетиња запекла, па те мучи?“

„Ма, нема потребе. Он је тврђи и упире се, али ја сам упорнији, што ће рећи да је победа моја.“

Обојица се насмејаше, али како Жика и даље не излази из канала, Милутин га упита: „А не журиш се нешто код Марице?! Јеси нешто брљо, па се сад спремаш на њену грдњу?“

„Јесам, мој Милутине“, уздахну Жика, „неке фактуре сам изгрешио, па више пута сторнирао и издавао нове, а Марица се на мене љути кад не пазим шта радим.“

„Хајде, бога ти, па није то божје слово, ко ради тај и греша.“

„Све је то тако, али после тих мојих грешака Марица има више посла него кад пазим шта радим и фактуришем, па се онда нервира и скаче јој притисак.“

„Нисам знао да тако реагује“, насмеја се Милутин, „а шта си то изгрешио, де олакшај душу овде у каналу, па ће ти бити лакше код ње.“

Жика као да је једва дочекао, само да још мало остане у пријатној атмосфери: „Ма, возио сам неке несрећне пилиће из Суботице у Врање, и ту нема ништа спорно. Кад сам завршио туру, издао сам електронску фактуру за тај превоз, али нисам добро гледао, па сам уместо на 'Срећко Комерц' издао 'Срџи ДОО'. Не би' ја ни приметио тако брзо да ме за пар минута није назвала нека хистерична тетка из Срџе и запенила на мене како они никакве пилиће не купују, па ни превоз истих им није извршен. Извиним се ја да је посреди грешка и да ћу одмах да сторнирам фактуру, али јок, она и даље рафалише на мене – како сам неозбиљан и у шта гледам кад правим фактуру. А, мислим се у себи, гледам у волан од којег хлеб зарађујем. Онда ме је још пар пута звала и викала како јој правим додатни посао и да она мени, неодговорном, чини услугу што ми шаље изјаву да није користила ПДВ по тој фактури. Онда сам издао фактуру Срећку и мислио сам да сам тиме са пилићима завршио. Но, не лези враже, Срећкова жена ме зове да каже да ће да одбије фактуру јер нисмо ту цену погодили, већ нижу. И ту се ја тек сетим да смо на оној Прлетовој прослави, где је био онај врхунски роштиљ, Срећко и ја договорили још неке туре да им превезем, па сам мало спустио цену. Али то смо причали баш пре него што је почела музика, а кад је она фина сека запевала у микрофон, ја сам пао у севдах и после сам заборавио на договор са Срећком. Па ја онда опет сторнирај ту фактуру, па издај нову исправну. Срећа да је Срећкова жена мање нервозна, па ми је одмах, без галаме и претњи, послала изјаву да није користила ПДВ по првој фактури. И ето ме сад код тебе, мој Милутине, а спремио сам ове две изјаве да однесем Марици да може да књижи.“

„Мени ту ништа страшно не делује, драги мој Жико, па не зентуј од Марице, него јој дај те изјаве, а ја ћу после да ставим кафу.“

„Ех“, уздахну Жика излазећи из канала, „прошло оно дивно време кад је човек могао да погреша, а да пет људи не мора иза њега да поправља, него лепо назовем купца и кажем 'поцепай ту погрешну фактуру, живота ти, и баци у канту као да никад није ни постојала, а ја ти одмах доносим праву', и сви срећни и задовољни!“

Чини се Милутину да то ни тада није баш тако требало да се ради, али шта он о томе зна, па неће да суди, већ замахну гедором и настави да бије по ауспух-лонцу. У глави му одзвањају речи Меше Селимовића из „Тврђаве“, коју наново са радошћу чита: „Живот је занимљиво рвалиште у којем једни падају, други побеђују, а не зато што су глупљи или паметнији, већ зато што су једни неспретни, други лукави. Неспретне не треба жалити, били би сурови као и они други, само кад би их случај или срећа бацили некоме на леђа. Не треба се узбуђивати ни због чега, и најбоље се свему смејати, и пазити да не дођеш под жрвањ. Ако нећеш да будеш одозго, причувај се да не будеш одоздо, и живи како ти је воља.“

Ваша Маријана

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводствени и порески аспект пословања ауто-школа	5
1 Услуге које пружа ауто-школа и одређивање цене	5
1.1 Закључивање уговора са кандидатом и уговарање обухвата услуге.....	5
1.2 Обавеза издавања потврда.....	6
1.3 Ограничење цене обуке и полагања испита	6
2 Опорезивање ПДВ-ом услуга које пружају ауто-школе	8
2.1 Време пружања услуге	8
2.2 Настанак пореске обавезе и плаћање обуке на рате	9
3 Фискализација промета услуга које пружају ауто-школе и примљених аванса	10
4 Набавка возила и право на одбитак претходног пореза	12
4.1 Обрачун рачуноводствене и пореске амортизације.....	12
4.2 Право на одбитак претходног пореза при набавци и по основу одржавања возила.....	17
5 Рачуноводствено обухватање прихода од продаје услуга	18
Натурални рабат: испорука/набавка робе без накнаде (gratis)	23
1 ПДВ третман испоруке добара без накнаде и правила издавања рачуна	24
1.1 Испорука gratis добара истовремено уз испоруку добара уз накнаду.....	24
1.2 Накнадни натурални рабат	26
2 Рачуноводствено обухватање испоруке добара без накнаде	28
2.1 Натурални рабат у моменту испоруке	28
2.2 Накнадни натурални рабат	30
2.3 Gratis испорука која претходи накнадној испоруци добара за која ће постојати обавеза плаћања	34
3 Електронско евидентирање ПДВ-а у СЕФ-у када се за gratis испоруке не издаје електронска фактура	34
Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника	35
Рушење старог објекта који је коришћен као основно средство ради изградње новог: књижење и признавање у пореском билансу.....	35
Продаја половних добара: набавка неисправног уређаја, поправка и продаја	36
Рачуноводствено евидентирање датих гаранција.....	37
Кратке теме из области електронског фактурисања кроз питања претплатника	38
Порески дужник изда фактуру у свом информационом систему, али је не изда кроз СЕФ: накнадно издавање електронске фактуре и поступање обвезника	38
Евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у по основу решења пореског органа.....	39
(Не)евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у по основу решења царинског органа	39
Издавање електронске фактуре за промет добара која се уносе у слободну зону без ПДВ-а, а обвезник не испуни услове за пореско ослобођење до истека рока за предају пореске пријаве за тај период.....	39
Електронско фактурисање: рок за исправку грешке у поднетој евиденцији обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у	41

ПОРЕЗИ

Продаја имовине привредног друштва оснивачима друштва – физичким лицима	42
1 Опорезивање промета добара оснивачу ПДВ-ом	44
1.1 Утврђивање основице за обрачун ПДВ-а приликом промета добара повезаним лицима – оснивачима друштва.....	44
1.2 Утврђивање тржишне вредности добара односно услуга.....	44
1.3 Рачуноводствено евидентирање продаје имовине оснивачу.....	45
1.4 Издавање фискалног рачуна	45
1.5 Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у	48
2 Промет добара који је ослобођен ПДВ-а и опорезивање порезом на пренос апсолутних права	48
3 Продаја имовине оснивачу – повезаном лицу из угла Закона о порезу на добит правних лица	49
3.1 Утврђивање капиталног добитка/губитка по основу продаје капиталне имовине оснивачу – повезаном лицу	50
3.2 Корекција прихода од продаје у пореском билансу.....	52

4 Продаја имовине оснивачу – физичком лицу по цени нижој од тржишне, као предмет опорезивања порезом на приходе од капитала	55
5 Начини измирења потраживања од оснивача које је настало по основу продаје имовине.....	57
5.1 Наплата у новцу	57
5.2 Пребијање потраживања по основу продаје имовине оснивачу са обавезом према њему по основу примљене позајмице.....	58
5.3 Наплата из нераспоређене добити.....	59
5.4 Наплата потраживања уместо враћања додатних уплата које је оснивач извршио, које не повећавају основни капитал.....	61
Пренос непокретности као пословне целине и немогућност уговарања обрачуна ПДВ-а	64
1 Пренос дела имовине као пословне целине	65
2 Пренос непокретности као пословне целине	66
2.1 Пренос једног објекта или његовог дела као пословне целине	66
Рефакција акцизе на деривате нафте и биогорива употребљене за транспортне сврхе	69
1 Лица која имају право на рефакцију	72
1.1 Лица која обављају делатност превоза путника и терета и превоз за сопствене потребе.....	72
1.2 Произвођач, увозник, односно овлашћени дистрибутер деривата нафте и биогорива које користи за сопствене потребе у транспортне сврхе	78
2 Услов за рефакцију акцизе који се односи на потрошњу	78
3 Начин остваривања рефакције акцизе	78
3.1 Подношење захтева на обрасцу РЕФ-Т.....	80
3.2 Одлучивање о захтеву за рефакцију.....	84
3.3 Износ рефакције.....	84
4 Књижење рефакције акцизе.....	84
Карактеристике пореске опомене	85
1 Разлози за достављање пореске опомене	85
2 Слање подсетника пореском обвезнику пре издавања пореске опомене	86
3 Садржај пореске опомене	86
4 Карактер пореске опомене	87
5 Начин достављања пореске опомене	88
6 Значај пореске опомене за обвезника	89
7 Издавање пореске опомене и прекид застарелости пореског дуга	90
Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника.....	91
Поправка добара у гарантном року и потраживање накнаде од иностраног гаранта.....	91
Услуга обуке у виду снимљене презентације коју пружа страно лице	92
Издавање књижног одобрења које се односи на фактуру која је у целисти затворена из аванса	93
Промена пореског дужника након аванса: извођач радова у тренутку пријема аванса није био обвезник ПДВ-а, али је у систему ПДВ-а у тренутку када је извршио промет.....	94
Пољопривредник је пропустио да се на време евидентира у систему ПДВ-а: Пореска управа доставила му је обавештење да се региструје у том систему.....	95
Како поступа обвезник ПДВ-а који је пољопривреднику исплатио ПДВ надокнаду на коју овај није имао право?.....	96
Основица за обрачун ПДВ-а пољопривреднику који се са закашњењем, по сили закона, евидентирао у систему ПДВ-а	97

ЗАРАДЕ

Самозапошљавање странаца у складу са Законом о запошљавању странаца	98
1 Шта је samozapošljavanje stranaца?	98
2 Шта је потребно за samozapošljavanje stranaца?	98
3 Оснивање ДОО као samozapošljavanje stranaца	100

САДРЖАЈ

3.1 Регистрација ДОО	100
3.2 Активности странца пре и након регистрације ДОО ради samozapoшљавања у њему	104
3.3 Осигурање странца по основу samozapoшљавања у ДОО и плаћање доприноса	105
4 Предузетник као начин samozapoшљавања странца	108
4.1 Регистрација странца предузетника	108
4.2 Порески положај странца – предузетника	110
Услови за остваривање бенефицираног радног стажа и права по том основу	116
1 Законско одређење стажа осигурања са увећаним трајањем	116
2 Услови за признавање стажа са увећаним трајањем запосленима	117
2.1 Године рада и признавање стажа осигурања са увећаним трајањем	118
2.2 Обавеза уплате доприноса по додатним стопама за запослене на „бенефицираним“ радним местима	119
3 Стопе и начин обрачуна додатног доприноса за ПИО	121
4 Остале напомене	122
5 Признавање стажа осигурања са увећаним трајањем по ранијим прописима о ПИО	123
6 Бенефицирани радни стаж и снижавање старосне границе за стицање права на пензију	124
Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника	126
Умањење дневнице када је запосленом обезбеђена исхрана на службеном путу	126
Књижење исплате накнаде зараде запосленом који је на војној вежби	127
Накнађивање трошкова горива запосленом који за службене потребе користи приватни аутомобил (возило)	127
Исплата прихода од закупа непокретности на рачун другог физичког лица, а не оног које је власник непокретности	128
Склапањем уговора о привременим и повременим пословима лице не губи статус незапосленог лица у евиденцији НСЗ	128
Укалкулисани бонуси који нису исплаћени	129
Датум регистрације прекида обављања делатности услед спречености предузетнице за рад због компликација у вези са трудноћом (трудничко боловање)	129
Доприноси за оснивача – ликвидационог управника	130

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јун 2024. године	132
Актуелни статистички подаци на дан 24. 5. 2024. године	136
1 Просечна месечна зарада по запосленом	136
2 Доприноси за социјално осигурање	136
2.1 Стопе доприноса	136
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	136
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	136
3 Минимална зарада	136
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	136
5 Индекс потрошачких цена	137
6 Законске камате	137
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	137
6.2 Годишња законска затезна камата	137
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	138

Рачуноводствени и порески аспект пословања ауто-школа

Услови за оснивање и пословање ауто-школа уређени су:

- Законом о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС” бр. 41/2009... и 79/2023 – даље: **Закон**) и
- Правилником о условима које мора да испуњава привредно друштво, односно огранак привредног друштва или средња стручна школа који врше оспособљавање кандидата за возаче („Сл. гласник РС” бр. 93/2013... и 70/2018).

У складу са Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС” бр. 54/2010), делатност школа за возаче класификована је под шифром 85.53, а сврстава се у грану осталог образовања (85.5). Та делатност не обухвата школе за професионалне возаче (које су у домену средњег стручног образовања, дел. 85.32).

У складу са чланом 207. став 1. Закона, оспособљавање кандидата за возаче може да обавља **само привредно друштво или средња стручна школа која се бави образовањем ученика за образовни профил возач моторних возила**, када испуни прописане услове и када за то добије дозволу. На основу цитираних одредби може да се закључи да делатношћу ауто-школа могу да се баве искључиво правна лица, а не и предузетници, тако да је неопходно да правно лице стекне дозволу за оспособљавање кандидата за возаче, коју издаје Министарство унутрашњих послова.

Ставом 4. истог члана даље је прописано да, ако правно лице оспособљавање кандидата за возаче обавља ван територије организационе јединице министарства надлежног за унутрашње послове (полицијске управе) на којој се налази седиште правног лица, мора да оснује огранак, односно другу прописану организациону целину и да за исти/у добије дозволу, при чему (став 5. члана 207. Закона):

1) министарство надлежно за унутрашње послове може да дозволи да правно лице практични испит спроводи на територији насељеног места које није на територији полицијске управе на којој се налази

седиште правног лица, с тим што правно лице не мора да оснује огранак, односно другу прописану организациону целину и да за исти/у добије дозволу ако насељено место које је седиште привредног друштва не испуњава прописане услове за спровођење практичног испита;

2) правно лице практичну обуку кандидата за возаче може да спроводи на свим путевима на територији Републике Србије.

Предмет разматрања у овом тексту нису услови за обављање делатности ауто-школа, али је ради исправног одређивања пореско-рачуноводственог третмана услуга које пружају наведени обвезници неопходно да се укаже на одређене обавезе и норме из Закона.

1 Услуге које пружа ауто-школа и одређивање цене

Ауто-школе пружају следеће услуге у оквиру оспособљавања кандидата за возаче (у смислу члана 206. Закона):

- теоријска обука,
- практична обука,
- полагање теоријског испита и
- полагање практичног испита.

Осим тога, ауто-школе пружају и услуге одржавања додатних/допунских часова кандидатима за возаче и возачима који већ поседују возачку дозволу.

1.1 Закључивање уговора са кандидатом и уговарање обухвата услуге

У складу са чланом 219. Закона, правно лице из члана 207. став 1. Закона и кандидат за возача обавезно **пре почетка обуке склапају уговор о условима под којима ће се обавити обука, чије одредбе морају да буду у складу са наведеним законом**. Таквим уговором посебно мора да се утврди да је кандидат за возача упознат са тим да ће се током теоријског испита спровести аудио и видео снимање, али и да ће бити прописани међусобни односи у случају престанка оспособљавања у

РАЧУНОВОДСТВО

С обзиром на то да је степен извршења укупне услуге у текућој години 42,80% (32.100 : 75.000), у корист прихода текуће године ауто-школа признаје 32.100 динара, од чега је:

- фактурисани приход 22.500 динара (издати су фискални рачуни након извршених делимичних услуга теоријске обуке и полагања теоријског испита), а
- нефактурисани приход износи 9.600 динара.

Књижење у текућој години:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	204	Купци у земљи	24.000	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		4.000
	614	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		20.000
<i>- по фискалном рачуну Прометј Продаја за извршену теоријску обуку</i>				
2.	204	Купци у земљи	3.000	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		500
	614	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		2.500
<i>- по фискалном рачуну Прометј Продаја за полагање теоријског испита</i>				
3.	281	Потраживања за нефактурисани приход	9.600	
	614	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		9.600
<i>- за нефактурисани приход на 31. 12. према сачињеном извршењу услуге</i>				

Наведено признавање нефактурисаног прихода у текућој години на истоветан начин било би извршено и да је кандидат авансно плаћао будућу услугу. У том случају само у наредној години, по признавању потраживања од кандидата за услугу практичне обуке, било би извршено затварање претходно признате обавезе за примљене авансе. У наредној години, када буде окончана практична обука, ауто-школа књижи:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
4.	204	Купци у земљи	57.600	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		9.600
	281	Потраживања за нефактурисани приход		9.600
	614	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		38.400
<i>- по фискалном рачуну Прометј Продаја за извршену практичну обуку</i>				

ИНГ-ПРО

Натурални рабат: испорука/набавка робе без накнаде (gratis)

Под натуралним рабатом подразумева се давање добара купцу *без накнаде*, уз испуњење унапред дефинисаног услова да купац купи одређену количину робе или робу у одређеној вредности. Добра која се испоручују без накнаде, из угла њихове класификације код примаоца, могу да имају карактер робе али и материјала, што није од утицаја на примену правила признавања набавке истих, само се користе одговарајући рачуни који су контним планом прописани за робу односно материјал. У наставку текста с тим у вези следе појашњења на примерима набавке робе без накнаде, која се у свему примењују и приликом набавке материјала без накнаде.

Испорука робе без накнаде везује се уз неку набавку уз накнаду, при чему те две испоруке могу да се одвијају истовремено или у различитим тренуцима, тако да се разликују:

- натурални (робни) рабат у моменту испоруке – када се *gratis* добра преносе истовремено с повезаним добрима за која постоји обавеза плаћања;
- накнадни натурални (робни) рабат – када се *gratis* добра преносе након претходно реализованих промета с накнадом;
- испорука добара без накнаде која претходи накнадној испоруци добара за која ће постојати обавеза плаћања – када се започиње сарадња са неким купцем или када добављачи пласирају неки нови артикал.

Натурални рабат у моменту испоруке обично је условљен куповином одређене количине робе. На пример, уколико је купац поручио 100 комада робе по уговореној накнади, продавац му одобрава натурални рабат у износу од 5%, па му испоручује укупно 105 комада робе. Посматрано с аспекта ПДВ-а, целокупна испорука (свих 105 комада робе) има карактер промета са накнадном, што значи да се пореска основица утврђује према општем правилу, тј. на основу уговорене укупне накнаде коју купац плаћа. У том случају не постоји обавеза по-

себног обрачуна ПДВ-а по основу добара која су испоручена на име рабата.

Накнадни натурални рабат подразумева испоруку додатних количина добара без накнаде, али извесно време након што је извршена иницијална испорука или више појединачних испорука. Економски посматрано, ту се не ради о класичном поклону јер продавац купцу даје додатне количине добара без накнаде, али само због тога што је купац у одређеном претходном периоду купио одређене количине робе. Дакле, добијање *gratis* робе у виду натуралног рабата условљено је претходним куповинама робе у одређеној количини или вредности. У случају накнадног натуралног рабата не може да се примени правило о главном и споредном промету, већ се таква испорука третира као засебан промет, и то промет без накнаде који је опорезив ПДВ-ом уколико је испоручилац добара имао право на одбитак претходног пореза у претходној фази промета (приликом набавке или производње тих добара).

Рачуноводствено евидентирање накнадно одобреног натуралног рабата у пословним књигама продавца спроводи се признавањем расхода набавне вредности продате робе, што значи да се не врши преко прихода, што је и логично, јер не постоји накнада за додатно испоручена добра. Код купца накнадно примљена количина робе по основу натуралног рабата доводи до тога да се смањује јединична набавна цена робе јер се укупно плаћена количина робе дели са већим бројем јединица робе (иницијално и накнадно примљене робе). У случају када се прода само део залиха робе, али не и целокупна роба по основу које је остварен натурални рабат, рачуноводствено евидентирање накнадно одобреног натуралног рабата врши се кориговањем набавне вредности продате робе и набавне вредности непродатих претходно набављених залиха робе. Стога на самом почетку текста треба отклонити заблуду да се роба добијена без накнаде код купца евидентира по њиховој фер вредности

Осим тога, у складу са ставом 4. члана 4. Закона о електронском фактурисању, ако је за трансакције за које не постоји обавеза издавања електронске фактуре у складу са наведеним законом издата електронска фактура са исказаним ПДВ-ом, не постоји обавеза евидентирања обрачуна пореза на додату вредност.

Дакле, уколико продавац по основу накнадно одобреног натуралног рабата ИЗДА електронску фактуру (иако то није у обавези), нема обавезу евидентирања обрачуна ПДВ-а у евиденцијама у СЕФ-у. Међутим, уколико не изда електронску фактуру за накнадно одобрени натурални рабат, има обавезу да обрачунати ПДВ евидентира у СЕФ-у, и то у Збирној евиденцији (у делу „Промет без накнаде“).

Иако се гратис испорука врши правном лицу или предузетнику (као купцу), обрачунати ПДВ добављач не исказује у Појединачној евиденцији јер у њој порески дужник – продавац евидентирање врши само у ситуацијама када се ради о промету УЗ накнаду извршеном другом правном лицу или предузетнику, за који није издата електронска фактура са исказаним ПДВ-ом.

Пример: Исказивање података о гратис испоруци добара за коју није издата електронска фактура

Купац је од продавца у току године купио 5.000 комада робе Х, па на крају године (у децембру) продавац, у складу са уговором, одобрава купцу натурални рабат и независно од претходних испорука доставља му још 500 комада гратис робе Х. Продавац не издаје рачун за предметни гратис, већ обрачунава ПДВ на основицу утврђену у складу са чланом 18. Закона о ПДВ-у и исказује обавезу за ПДВ у износу од 1.500 динара (претпоставља се да је набавна цена у тренутку испоруке гратис робе за продавца 15 динара по комаду, што значи да је основица за обрачун ПДВ-а 7.500 динара).

У Збирну евиденцију у СЕФ-у уноси:

Назив поља	Опис
Број Збирне евиденције ПДВ	Нпр. АБ.125/23
Година	2023.
Порески период	Месец
Период	Децембар
Промет без накнаде	
Промет по стопи од 20%	
Основица	7.500
Обрачунати ПДВ	1.500 (износ се аутоматски обрачунава)

Редакција

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника

Рушење старог објекта који је коришћен као основно средство ради изградње новог: књижење и признавање у пореском билансу

Питање: Предузеће има земљиште са објектом који је евидентиран као основно средство и коришћен у пословању. У овој години руши стари објекат ради изградње новог магацина. Како извршити књижење тог рушења, тј. расходовања старог објекта и да ли се то третира као обезвређење, тј. да ли се признаје у пореском билансу?

Одговор: У погледу признавања расхода по основу рушења, односно расходовања објекта, према општем правилу из члана 7. Закона о порезу на добит правних лица (даље: ЗПДПЛ), за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима утврђеним у билансу успеху, у складу са МСФИ и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је истим законом прописан други начин утврђивања. Поред тога, одредбом члана 7а тачка 8) ЗПДПЛ прописано је да се на терет расхода не признају трошкови који нису настали у сврху обављања пословне делатности, ако тим законом

Уколико дође до реализације гаранције, признаје се обавеза према банци која је по основу издате гаранције извршила плаћање кориснику гаранције (предметном вашем добављачу), уз затварање

обавезе према кориснику гаранције – вашем добављачу (која није измирена од стране дужника плаћањем, већ је корисник активирао гаранцију за измирење обавезе).

Редакција

Кратке теме из области електронског фактурисања кроз питања претплатника

Порески дужник изда фактуру у свом информационом систему, али је не изда кроз СЕФ: накнадно издавање електронске фактуре и поступање обвезника

Питање: Поседујемо рачуне из марта који из неког разлога нису приказани у СЕФ-у, а јесу у нашој књиговодственој евиденцији и обрачуна ПДВ-а. Електронске фактуре издали смо у априлу. Какав је поступак у вези са евиденцијом у СЕФ-у?

Одговор: У предметној ситуацији порески дужник очигледно је издао два рачуна за исти промет, па се прво поставља питање да ли дугује ПДВ по оба основа. Наиме, у пракси се догађа да у одређеним околностима обвезник ПДВ-а изда рачун са обрачунатим ПДВ-ом у свом информационом систему без напомене, односно посебне ознаке да је реч о документу који представља прилог уз електронску фактуру, а затим наредног или након неколико дана изда електронску фактуру и пошље тај претходно формиран рачун у информационом систему као прилог уз електронску фактуру, са обрачунатим ПДВ-ом.

Обвезник ПДВ-а у посматраним околностима дугује тзв. дупли износ ПДВ-а:

- први пут по основу промета за који је издао рачун у информационом систему, и
- други пут по основу електронске фактуре, јер се сматра да је по једном основу издао два рачуна у смислу прописа о ПДВ-у, што је и незваничан став надлежних из Министарства финансија.

Наиме, у посматраним околностима епилог је:

- да се не примењује члан 21. Правилника о електронском фактурисању;
- да се не примењује члан 202а Правилника о ПДВ-у.

Обвезник ПДВ-а дужан је да изврши евидентирање обрачуна ПДВ-а у Појединачној евиденцији ПДВ-а за март јер је извршио опорезиви промет, за који је издао рачун у свом информационом систему. Приликом евидентирања обрачуна ПДВ-а као податак о броју документа исказује се број издатог рачуна из информационог система обвезника (а не „0”, односно нула).

Обвезник дугује тзв. додатни ПДВ по основу издате електронске фактуре у априлу. При томе, ако би нпр. у априлу били испуњени сви прописани услови за смањење обрачунатог ПДВ-а (сторниран рачун из информационог система, прибављен документ примаоца – обвезника ПДВ-а да није користио претходни порез, односно да је извршио исправку претходног пореза, да је у електронској фактури наведена напомена да се њом замењује претходни рачун из информационог система, уз посебно навођење датума и броја замењеног рачуна), обвезник ПДВ-а могао би да искаже смањење ПДВ-а за порески период април, односно да унесе податке у оквиру Збирне евиденције ПДВ-а за април, у поље „Смањење ПДВ”.

Посебно напомињемо да чињеница да је обвезник рачун из информационог система накнадно доставио као прилог уз електронску фактуру у посматраним околностима није од утицаја, па се сматра да дугује ПДВ по оба основа.

за примену пореског ослобођења, обвезник евидентира ПДВ у Појединачној евиденцији у СЕФ-у за фебруар.

Уколико је оверен рачун од стране надлежног царинског органа добио до 15. марта:

- у образац ПОПДВ за фебруар 2024. године промет ослобођен ПДВ-а исказује у пољу 1.3. обраца ПОПДВ;
- у Збирној евиденцији у СЕФ-у за порески период фебруар уноси корекцију – смањење ПДВ-а у поље „Смањење ПДВ”, чиме се у СЕФ-у „поништава” ефекат исказаног ПДВ-а кроз претходно сачињену појединачну евиденцију.

Уколико оверен рачун од стране надлежног царинског органа **НИЈЕ добио закључно са 15. мартом**:

- сторнира издату електронску фактуру без ПДВ-а и издаје нову са обрачунатим ПДВ-ом, којом замењује претходно издату;
- у образац ПОПДВ за фебруар 2024. године податке исказује у пољу 3.2 (подаци о извршеном опорезивом промету);
- у Збирној евиденцији у СЕФ-у за порески период фебруар уноси корекцију – смањење ПДВ-а у поље „Смањење ПДВ”, чиме се у СЕФ-у „поништава” ефекат исказаног ПДВ-а кроз претходно сачињену појединачну евиденцију.

Напомињемо да након истека рока за предају пореске пријаве за период у ком је промет извршен обвезник не може накнадно да оствари право да смањи обрачунати ПДВ, јер се не ради о случају из члана 55. став 1. тачка 4) Правилника о ПДВ-у.

Електронско фактурисање: рок за исправку грешке у поднетој евиденцији обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у

Питање: Приликом уноса умањења ПДВ-а (по основу сторниране фактуре и изјаве купца да није користио претходни порез по основу сторниране фактуре) у Збирну евиденцију за јануар 2024. године направили смо грешку (уместо износа од 500 динара ставили смо 100.000 динара). Грешку смо кориговали 15. фебруара (сада је Збирна евиденција за јануар у статусу „кориговано”). Да ли смо прекинули рок за исправку грешке?

Одговор: Закон о електронском фактурисању не предвиђа нити прописује рокове за исправљање грешака у поднетим евиденцијама. Наиме, у складу са чланом 4. став 5. Закона о електронском фактурисању, електронско евидентирање обрачуна пореза на додату вредност у Систему електронских фактура врши се за порески период, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, у року од десет дана по истеку пореског периода. Ставом 6. истог члана даље је прописано да, ако од истека наведеног рока дође до промене која има утицај на електронско евидентирање обрачуна пореза на додату вредност, обвезник коригује електронско евидентирање обрачуна пореза на додату вредност у року за подношење пореске пријаве за порески период у ком је дошло до те промене. Прописани рок за кориговање евидентирања обрачуна ПДВ-а примењује се искључиво за случај када је након истека прописаног рока за евидентирање обрачуна ПДВ-а од десет дана дошло до промене која има утицај на евидентирање обрачуна ПДВ-а. Другим речима, **посебан рок за кориговање евидентирања обрачуна ПДВ-а НЕ примењује се у случају када обвезник:**

- пропусти да изврши електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у у прописаном року од десет дана од истека пореског периода, или
- приликом евидентирања направи грешку.

Другим речима, у некој од описане две ситуације обвезник ће извршити унос у одговарајућу евиденцију са закашњењем (када установи да је пропустио да на време изврши евидентирање), односно уколико је приликом уноса у евиденцију начинио грешку, а када је констатује, исправиће је.

Техничка поставка СЕФ-а дозвољава обвезнику да поменуте пропусти исправи било када, односно без обзира на то што није извршио евидентирање на прописани начин и у прописаном року, али важећи прописи не садрже рок у ком обвезник може да отклони пропуст и да буде изузет од прописаних новчаних казни. Без обзира на наведено, обвезници би требало да исправе грешку у евидентирању обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у одмах након што утврде да постоји, без обзира на порески период на који се односи. Статус „кориговано” могу да имају и појединачна и збирна евиденција ПДВ-а.

ПС

Продаја имовине привредног друштва оснивачима друштва – физичким лицима

У пословној пракси неретко су заступљене ситуације да привредно друштво продаје неку имовину оснивачима (члановима, власницима) тог привредног друштва – физичким лицима. Тада се најчешће питања постављају у вези са одређивањем продајне цене и опорезивањем преноса конкретне врсте имовине, али и начином измирења насталог потраживања од оснивача. Уобичајено питање чланова друштва, који у том случају најчешће одлучују и о цени, јесте која је најнижа цена по којој може да се прода имовина и може ли имовина тржишне вредности од неколико милиона динара да се прода оснивачу привредног друштва за један динар. У датом случају одступа се од начина размишљања доброг господара, односно од циља постизања највише могуће цене. Начелно гледано, одређивање продајне цене и у трансакцији са оснивачем привредног друштва домен је слободног одлучивања и погодбе (договора) између продавца и купца.

Ипак, када се на страни купца имовине налази оснивач друштва – физичко лице, а утврди се купопродајна цена која је значајно нижа од тржишне, применом начела фактицитета из чл. 9. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (пореске чињенице утврђују се према њиховој економској суштини – ако се симулованим правним послом прикрива неки други правни посао, за утврђивање пореске обавезе основу чини дисимуловани правни посао), може да се догоди да порески орган утврди да се ради о симулованом послу, тако да наведено заправо представља узимање из пословне имовине.

Чест је случај у пракси да власник (оснивач, члан) привредног друштва буде у исто време и запослен у свом друштву, па по основу радног односа остварује зараду. Тако се поставља питање и пореског третмана узимања из имовине привредног друштва од стране власника који је у радном односу у свом друштву. Спорно је да ли се у том случају по основу узимања из имовине обрачунава порез на приходе од капитала или се обрачунавају

порез и доприноси на зараду. Одговор зависи од конкретних околности сваког појединачног случаја. Наиме, ако власник друштва врши узимање из имовине друштва за своје приватне потребе, а то право немају остали запослени у друштву, односно оно не произлази из уговора о раду који је власник закључио са друштвом, пре ће се радити о приходу од капитала јер власник узима из имовине по основу чињенице да је власник капитала, а не по основу тога што је у радном односу. На пример, када се власнику друштва прода нека имовина по симболичној цени, тешко је очекивати да то право имају и остали запослени, па ће у датом случају реч бити о приходу од капитала, а не о заради. С друге стране, ако оснивач користи неку погодност од друштва која произлази из радног односа (на пример, право на ту погодност имају сви запослени или је оно предвиђено уговором о раду између власника и друштва), у том случају радило би се о заради, тако да би се по том основу обрачунали порез и доприноси на зараду. Дакле, порески третман требало би одредити на основу релевантних чињеница у сваком конкретном случају, водећи се суштином, а не формом извршене трансакције, услед чега није могуће заузети неки генерални став. Међутим, потребно је напоменути да код пореских органа постоји тенденција да се такво чињење погодности третира као зарада, а не као приход од капитала, иако ни то није увек тако.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-121/2014-04 од 25. 9. 2015. године:

Савласно законским одредбама и наводима да се у конкретном случају не врши давање по основу учешћа у добити, Министарство финансија сматра да, када привредно друштво које је власник нејојекрејности (коју је у наведеном случају стекло куповином) пренесе без накнаде право својине на тој нејојекрејности физичком лицу које је запослено у именутом привредном друштву (послодавац) и истовремено је његов оснивач, такво давање привредној друштва – послодавца својим запосленима који су уједно и његови оснивачи, представља примање

на 469 – *Остале обавезе*. С друге стране, уколико није извесно да ће додатне уплате бити враћене члановима друштва, њихово признавање врши се у корист рачуна 323 – *Додатне ујлајте којима се не повећава кайијтал*.

Уколико је одлука о повраћају додатних уплата донета након претходног евидентирања додатних уплата у корист рачуна 323, по предметној одлуци затвара се рачун 323, уз одобрење рачуна 469.

Уз испуњење наведених услова за повраћај додатних уплата, по одлуци о враћању додатних уплата исказује се обавеза према оснивачу друштва која се пребија са потраживањем које друштво има од њега по основу продаје неке имовине. Повраћај додатних уплата не опорезује се порезом на доходак грађана.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-545/2020-04 од 6. 7. 2021. године:

Имајући у виду наведено, смајрамо да се враћање догајних ујлајта члановима друштва, у складу са законом који уређује привредна друштва, не смајра исјлајом дивиденди.

Пример: Продаја аутомобила оснивачу и пребијање потраживања са обавезом за враћање додатних уплата

Скупштина друштва донела је одлуку да чланови изврше додатне уплате у укупном износу од 20.000.000 динара за потребе побољшања ликвидности друштва. Рок за извршење додатних уплата је 40 дана од дана доношења одлуке. Одлуком није прецизиран рок враћања додатних уплата.

1. Скупштина друштва донела је одлуку да се изврши враћање раније извршених уплата оснивачима.

2. Привредно друштво продаје путнички аутомобил ауди АХ оснивачу привредног друштва, чија је набавна вредност била 14 милиона динара, а у тренутку продаје оснивачу неотписана књиго-

водствена вредност износи 5,6 милиона динара. Према доступним информацијама, на тржишту се таква возила (према моделу, опреми, километражи и општем стању) продају по цени од 8 милиона динара, па је и са оснивачем уговорена та цена. Промет је ослобођен ПДВ-а јер привредно друштво није имало право на одбитак претходног пореза приликом набавке возила.

3. Настало потраживање од продаје пребиће се са обавезом за враћање додатних уплата, поводом чега је сачињена изјава о пребијању.

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
ПС	0230	Постројења и опрема	14.000.000	
	0239	Постројења и опрема – исправка вредности		8.400.000
	323	Додатне уплате којима се не повећава капитал		20.000.000
- сјање на дан йродаје аушомобила				
1.	323	Додатне уплате којима се не повећава капитал	20.000.000	
	469	Остале обавезе		20.000.000
- за одлуку о враћању догајних ујлајта				
2.	206	Остала потраживања по основу продаје	8.000.000	
	0239	Постројења и опрема – исправка вредности	8.400.000	
	0230	Постројења и опрема		14.000.000
	670	Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		2.400.000
- за йродају аушомобила				
2.	469	Остале обавезе	8.000.000	
	206	Остала потраживања по основу продаје		8.000.000
- йо изјаџи о йребијању				

ПС

WWW.PROPISI.NET

Пренос непокретности као пословне целине и немогућност уговарања обрачуна ПДВ-а

Увод

Промет непокретности опорезује се порезом на додату вредност или порезом на пренос апсолутних права. Та два пореза међусобно су искључива, односно никада се не плаћају истовремено за исти промет.

Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и први пренос власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и промет објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, опорезује се ПДВ-ом. Промет стамбених јединица опорезује се по посебној стопи ПДВ-а од 10%, док се остале јединице у стамбеним и пословним објектима опорезују по општој стопи ПДВ-а од 20%. **Приликом другог и сваког наредног промета објеката не обрачунава се и не плаћа ПДВ, већ се обрачунава и плаћа порез на пренос апсолутних права.**

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 138/22 – даље: Закон о ПДВ-у) прописана је могућност уговарања обрачуна ПДВ-а која се односи на други и сваки наредни промет објеката. Наиме, у складу са чланом 25. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у не плаћа се ПДВ на промет објеката, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и првог преноса власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и промета објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, у случају када је уговором на основу ког се врши промет тих добара, закљученим између обвезника ПДВ-а, предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ, под условом да

стицалац обрачунати ПДВ у потпуности може да одбије као претходни порез.

Према одредби члана 10. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, порески дужник у смислу тог закона је обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ-а у складу са датим чланом има друго лице. Сагласно одредби члана 10. став 2. тачка 2) Закона о ПДВ-у, изузетно од става 1. тачка 1) тог члана, порески дужник је прималац добара, обвезник ПДВ-а, за промет грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, извршен од стране другог обвезника ПДВ-а, у случају када је уговором на основу ког се врши промет тих добара предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ у складу са наведеним законом.

Могућност уговарања обрачуна ПДВ-а у смислу члана 10. став 2. тачка 2) Закона о ПДВ-у постоји када су истовремено испуњени следећи услови:

- предмет преноса је објекат који не подлеже обрачуну ПДВ-а по сили закона, што значи да нема статус новоизграђеног грађевинског објекта у смислу прописа о ПДВ-у (стари објекат који је изграђен пре 1. јануара 2005. године) или се ради о другом или неком наредном преносу права располагања на новоизграђеном објекту (изграђеном након 1. јануара 2005. године);
- преносилац објекта је обвезник ПДВ-а;
- стицалац објекта је обвезник ПДВ-а који по основу набавке конкретног објекта има право на одбитак претходног пореза у потпуности (а не само сразмерно).

Уколико су испуњени сви наведени услови, а уговорне стране уговоре обрачун ПДВ-а, порески дужник је обвезник ПДВ-а – купац објекта. То значи да преносилац објекта издаје рачун без ПДВ-а, док га купац обрачунава и има право на

ПОРЕЗИ

делатности коју је обављао преносилац. Према томе, иако је реч о првом преносу права располагања на новоизграђеном објекту, такав пренос не би био опорезив ПДВ-ом јер се, у смислу Закона о ПДВ-у, сматра да наведени промет није извршен, већ би био предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права. Међутим, уколико би купац објекта био обвезник ПДВ-а који је купац конкретног објекта, који након стицања права својине наставља да обавља своју делатност у конкретном објекту, а не делатност изнајмљивања, услови за примену одредбе члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у не би били испуњени.

Уколико је предмет преноса, примера ради, зграда инвеститора у којој су његове просторије за складиштење робе (коју је обвезник ПДВ-а својевремено саградио као инвеститор, што значи да је реч о првом преносу права располагања на новоизграђеном објекту), а купац је други обвезник ПДВ-а који купује предметну зграду да би је користио за делатност изнајмљивања, не може да се примени одредба члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у јер не може да се сматра да стицалац ступа на место преносиоца.

Карактеристичан је и случај преноса незавршеног грађевинског објекта када иницијални инвеститор врши продају незавршеног грађевинског објекта другом обвезнику ПДВ-а који наставља да гради објекат. Примена одредбе члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у у датом случају је могућа, али зависи од конкретних околности. Наиме, и у предметном случају члан 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у може да се примени уколико се сматра да је стицалац ступио на место преносиоца, што значи да је наставио да обавља делатност преносиоца.

Према томе, у сваком конкретном случају треба извршити детаљну анализу свих релевантних околности и сагледати испуњеност прописаних услова за примену пореског изузимања.

У случају када су испуњени услови за примену пореског изузимања из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, нису испуњени услови за примену уговарања обрачуна ПДВ-а у смислу члана 10. став 2. тачка 2) Закона о ПДВ-у. Наиме, према члану 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у, сматра се да промет добара и услуга у смислу тог закона није извршен приликом преноса целокупне или дела имовине, са накнадом или без накнаде, или као улог ако је стицалац обвезник ПДВ-а или тим преносом постане обвезник ПДВ-а и ако продужи да обавља исту делатност. У случају примене члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у не постоји могућност уговарања обрачуна ПДВ-а зато што се сматра да промет у смислу Закона о ПДВ-у није ни извршен. С тим у вези, у ситуацији када се сматра да промет није извршен, нема основа да се уговара обрачун ПДВ-а. Наиме, уговарање обрачуна ПДВ-а прописано је као могућност искључиво приликом преноса објекта који је предмет опорезивања ПДВ-ом, с тим што је, према општем правилу, ослобођен ПДВ-а без права на одбитак претходног пореза у складу са чланом 25. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, али се купац (обвезник ПДВ-а) и продавац (обвезник ПДВ-а) „договарају” о обрачуну ПДВ-а. Пренос целокупне или дела имовине из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у није ослобођен ПДВ-а, већ није предмет опорезивања ПДВ-ом јер се сматра да промет у предметном случају није ни извршен. С тим у вези, ако нема промета у смислу Закона о ПДВ-у, не постоји ни могућност уговарања обрачуна ПДВ-а.

Међутим, из угла опорезивања порезом на пренос апсолутних права, пренос који није изузет од опорезивања тим порезом (пренос у поступку статусне промене) или није ослобођен поменутог пореза (унос објекта као неновчаног улога у капитал привредног друштва) доводи до немогућности уговарања обрачуна ПДВ-а и до обавезе плаћања пореза на пренос апсолутних права.

WWW.PROPISI.NET

Mr Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“

Рефакција акцизе на деривате нафте и биогорива употребљене за транспортне сврхе

Чланом 39а Закона о акцизама („Сл. гласник РС” бр. 22/2001, 73/2001, 80/2002... 25/2023 – одлука 75/2023 и 30/2024 – даље: **ЗоА**) прописано је да **купац – крајњи корисник** који деривате нафте и биогорива из члана 9. став 1. тачке 3), 5) и 7) тог закона користи као **моторно гориво за транспортне сврхе** може да оствари рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биогорива, под условом да:

- 1) те деривате нафте и биогорива **набавља од увозника, односно произвођача;**
- 2) на те деривате нафте и биогорива **увозник, односно произвођач платио је прописани износ акцизе;**
- 3) купац – крајњи корисник **платио је рачун у ком је исказан обрачунати износ акцизе**, а када се поменути деривати нафте и биогорива продају купцу – крајњем кориснику **преко овлашћеног дистрибутера** тих деривата, купац – крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе под условом да **поседује фискални рачун, односно рачун и да је платио** те деривате нафте и биогорива.

Под појмом „купац – крајњи корисник” у смислу ЗоА у конкретном случају сматрају се правно лице и предузетник.

Ближи услови, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе прописани су Правилником о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање („Сл. гласник РС” бр. 112/2012, 38/2013, 93/2013, 111/2015, 81/2018, 93/2019 и 130/2021 – даље: **Правилник**).

Деривати нафте и биогорива који се користе у транспортне сврхе, за које може да се оствари рефакција плаћене акцизе су:

- **гасна уља,**
- **течни нафтни гас и**
- **биогорива.**

За бензин не постоји право на рефакцију плаћене акцизе.

Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Сл. гласник РС” бр. 104/2023 и 21/2024) дефинисано је да су гасна уља:

- 1) **EVRO DIZEL** и
- 2) **ГАСНО УЉЕ ЕКСТРА ЛАКО EVRO EL.**

Притом се гасна уља екстра лако EVRO EL користе као енергетска горива, што значи да се рефакција остварује само за EVRO DIZEL који се употребљава за погон моторних возила.

Када је у питању течни нафтни гас, рефакција о којој је реч односи се само на течни нафтни гас – аутогас из члана 6. Правилника о техничким и другим захтевима за течни нафтни гас („Сл. гласник РС” бр. 97/2010, 123/2012 и 63/2013), који носи скраћену ознаку **AUTOGAS TNG.**

Биогорива су дефинисана законом којим се уређује област енергетике као течна или гасовита горива за саобраћај, произведена из биомасе, а ближе су уређена Правилником о техничким и другим захтевима за биогорива и биотечности („Сл. гласник РС” бр. 73/2019). Биогорива за која може да се оствари рефакција плаћене акцизе на пумпама се обележавају латиничном ознаком **BIODIZEL B100.**

У складу са чланом 2. став 3. Правилника право на рефакцију плаћене акцизе може да оствари купац – крајњи корисник ако деривате нафте и биогорива набавља од:

- **увозника, односно произвођача** који је на те деривате нафте и биогорива платио прописани износ акцизе, под условом да **поседује рачун са**

ПОРЕЗИ

односно овлашћени дистрибуџер деривата нафте доставља отпремни или други документи о утирошку деривата нафте за период за који се односи захтев за рефакцију акцизе када обавља делатност јавног превоза лица и ствари, као и превоз за сојствене потребе у домаћем и међународном друмском саобраћају, у складу са прописима којима се уређује друмски превоз лица и ствари. Други лица – крајњи корисници деривата нафте који се користе у транспортне сврхе уз сваки појединачни захтев за рефакцију плаћене акцизе, поред осталих доказа прописаних Правилником, достављају извештај утирошка деривата нафте, односно биојорива за превозна средства која учествују у јавном превозу, односно у превозу за сојствене потребе, у квалитету за који се односи захтев.

Претходно наведене доказе из т. 1)–8) и т. 11), 12), 13) и 19) лице подноси само приликом првог подношења захтева, односно приликом промене неког од поднетих доказа или промене података из првог поднетог захтева.

3.2 Одлучивање о захтеву за рефакцију

Пореска управа по пријему захтева за рефакцију плаћене акцизе спроводи поступак и у року од 30 дана од дана поднетог захтева доноси решење (члан 10. Правилника). Решење о одобрењу односно одбијању права на рефакцију плаћене акцизе доставља се подносиоцу захтева у електронском облику, у пореско сандуче на порталу Пореске управе, а садржи следеће податке: датум и број решења, квартал, односно период за који се врши рефакција акцизе, назив, адресу, место седишта, ПИБ подносиоца захтева, број рачуна са називом банке и износ акцизе за рефакцију.

Рефакција акцизе врши се у року од 15 дана од дана достављања решења надлежној организационој јединици Управе за трезор.

3.3 Износ рефакције

Рефакција акцизе спроводи се само у делимичном износу плаћене акцизе. Према члану 9. став 4. ЗоА, право на рефакцију плаћене акцизе остварује се у износу који представља разлику између износа утврђеног у ставу 1. датог члана (износ плаћене акцизе) и износа акцизе из става 5. тог члана (износ до ког се умањује плаћена акциза).

У следећој табели представљени су износи (у примени од 1. маја 2024. године):

Деривати нафте и биогорива	Износ акцизе који се плаћа (из члана 9. став 1)	Износ до ког се умањује плаћена акциза (из члана 9. став 5)	Износ рефакције
Гасна уља	69,12 дин./л	53,93 дин./л	15,19 дин./л
Течни нафтни гас	52,49 дин./kg	27,27 дин./kg	25,22 дин./kg
Биогорива	62,54 дин./л	49,41 дин./л	13,13 дин./л

У периодима у којима Влада Републике Србије због поремећаја на тржишту донесе евентуалну одлуку о привременом смањењу износа акцизе може да се догоди да износ акцизе који се плаћа буде мањи од износа до ког се умањује плаћена акциза. Последица тога је да у том периоду неће моћи да се оствари право на рефакцију плаћене акцизе.

4 Књижење рефакције акцизе

Набавка горива исказује се задужењем рачуна залиха материјала, односно ставом 101,270/435. Утрошак горива евидентира се ставом 513/101 за утрошену вредност.

Уплате Управе за трезор на име рефакције плаћене акцизе представљају приход од повраћаја пореских дажбина, тако да се књиговодствено обухватају преко рачуна 640 – Приходи од премија, субвенција, доплатија, рејреса, комисијација и повраћаја пореских дажбина, уз задужење рачуна 222 – Појраживања од државних органа и организација.

Не би било исправно да се рефакција акцизе књижи као умањење расхода на рачуну 513 – Трошкови горива и енергије, јер услед тог чина не би били исказани стварни трошкови горива, а осим тога, наведено би било у супротности са општим рачуноводственим начелом из члана 23. Закона о рачуноводству. Предметним чланом Закона о рачуноводству прописано је, између осталог, да је забрањено пребијање између ставки активе и пасиве или између ставки прихода и расхода.

Карактеристике пореске опомене

Увод

Пореска опомена представља посебну меру која се примењује за случај да порески обвезник не измири своју пореску обавезу у предвиђеном року. Време (час) које је одређено за плаћање пореза назива се „доспеће пореске обавезе”, а порез који треба платити „доспели порез”. Наведени елементи пореза представљају само неке од често употребљаваних термина у пореској терминологији. Међутим, *пореска опомена* није само термин, већ је и законски инструмент пореског поступка, који је актуелан и са којим могу да се сретну сви порески обвезници за све врсте пореза у нашој пракси.

1 Разлози за достављање пореске опомене

Пошто је пореска опомена део пореског поступка пореских власти према пореским обвезницима, регулисана је **Законом о пореском поступку и пореској администрацији** („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 138/2022 – даље: **Закон**). То је једини пропис који регулише пореску опомену „у име” свих осталих законских прописа (порез на доходак, порез на добит, порез на имовину, порез на додату вредност), тако да се може рећи да се пореска опомена, у складу са Законом, користи као мера упозорења обвезника свих посебних врста пореза.

Пореску опомену треба посматрати као етапу у пореском поступку, али у оном случају када порез није плаћен у року. Наиме, приликом редовне наплате пореза јављају се две опције:

- **једна је наплата пореза**, која се, по правилу, обавља плаћањем новчаног износа о доспелости пореза на прописане уплатне рачуне јавних прихода у роковима прописаним законом, мада пореска обавеза може да се намири путем компензације или конверзијом потраживања, на начин и под условима који се посебно пропишу;
- **друга је пропуштање рока плаћања**, при чему је прва мера у односу према пореском дужнику „опомена за плаћање пореза”.

Када је реч о другој опцији, сходно одредбама члана 71. став 2. Закона, Пореска управа послаће пореску опомену пореском обвезнику који у целисти или делимично није платио порез, односно споредно пореско давање о доспелости.

У вези са наведеним битним законским одредбама важно је напоменути следеће:

- **Пореска управа** је орган управе у саставу Министарства финансија, самостално извршава послове прописане законом на целокупној територији Републике Србије и организује се тако да обезбеђује функционално јединство у спровођењу пореских прописа.
- **Порески обвезник** је правно и физичко лице које је на основу пореских закона дужно да сноси пореску обвезу (такође: **порески обвезник** је порески дужник који је обавезан да плати порез, односно споредно пореско давање).
- **Порези** су, у смислу Закона, сви јавни приходи које наплаћује Пореска управа.
- **Доспелост** представља својство пореског дуга да му је наступио рок за намирење, с тим што истеком дана доспелости порески дужник пада у дужничку доцњу.
- **Споредна пореска давања**, у смислу Закона, представљају новчане казне, камате по основу доспелог а неплаћеног пореза, трошкови поступка принудне наплате пореза и трошкови првостепеног пореског прекршајног поступка за који је надлежна Пореска управа.

Уједно, овде може да се истакне и следећа битна чињеница која се односи на пореска права обвезника: издавање пореске опомене мора да претходи покретању сваког поступка принудне наплате пореске обавезе, дакле – без пореске опомене нема почетка принудне наплате. То значи да обвезници увек могу да планирају да ће добити пореску опомену када касне са плаћањем пореских обавеза, као и да је, практично, пореска опомена последње упозорење да следи принудна наплата пореза уколико се порез који је предмет опомене не плати. Наиме, сходно члану 77. Закона, надлежни порески орган почиње поступак принудне наплате пореског дуга

имајући у виду да **издавање пореске опомене** од стране Пореске управе за плаћање пореског дуга, у складу са одредбама Закона, представља радњу Пореске управе предузету против пореског дужника у циљу наплате пореза и споредних пореских давања, којом се прекида застарелост, право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година почев од 1. 1. наредне године од године у којој је дошло до прекида застарелости.

Такав став исказан је и у Пресуди Привредног суда у Пожаревцу П. 543/16 од 1. 9. 2017, која је потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду Пж. 5646/17 од 26. 6. 2019. године:

„Достављањем обавештења Општинске управе – Одељења за утврђивање и наплату јавних прихода Општине С. П. има карактер опомене за плаћање доспелог пореског дуга. Достављањем наведеног обавештења дошло је до прекида застарелости наплате потраживања, јер је исто достављено

од стране управног органа који има овлашћење да у циљу утврђивања и наплате пореза врши радње и доставља пореском обвезнику опомене. Општинска управа – Одељење за утврђивање и наплату јавних прихода вршила је овлашћење у административном поступку, те се слање опомене пореском обвезнику има сматрати радњом у смислу члана 114д Закона – којом се прекида застарелост.”

На крају указујемо на то да у овом делу и Пореска управа има *ојрезан* став – према званичном тумачењу Министарства финансија, тако да у сваком конкретном случају надлежни порески орган утврђује чињенично стање од утицаја на доспелост пореске обавезе, прекид застарелости и евентуалну застарелост пореске обавезе на коју се порески обвезник позива, као и да ли порески обвезник има право на повраћај више или погрешно плаћеног пореза.

Редакција

Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника

Поправка добара у гарантном року и потраживање накнаде од иностраног гаранта

Питање: Предузеће из Немачке продаје моторе на територији Србије, при чему даје гаранцију на те моторе. Српско предузеће Алфа поправља у гарантном року те моторе и за услугу коју ради фактурише фирми у Немачкој. Да ли је предметни промет услуге опорезив ПДВ-ом?

Одговор: Посматрано у контексту места промета услуге (у случају поправке добара у гарантном року), основно питање је ко је прималац услуге. Наиме, према општем правилу из члана 12. став 4. Закона о ПДВ-у, у случају када је прималац услуге порески обвезник, местом промета услуге сматра се место седишта примаоца услуге. У том сми-

слу, ако би се примаоцем услуге поправке коју је извршио дистрибутер сматрао главни гарант из иностранства, **промет услуге не би био предмет опорезивања ПДВ-ом.**

Ипак, ко је у описаним околностима прималац услуге у смислу члана 12. Закона о ПДВ-у – врло је дискутабилно, јер је чињеница да продавац (дистрибутер из Србије) послује у своје име и за свој рачун, али и да је непосредни давалац гаранције купцу, на основу чега би могло да се закључи да је прималац услуге купац (као ималац гаранције), независно од тога што продавац накнаду остварује од главног гаранта из иностранства.

С друге стране, неспорно је да је главни гарант компанија из иностранства, што значи да је поправка добара у гарантном року од стране дистрибутера

У случају да се накнадно утврди да пољопривредник није имао право на ПДВ надокнаду која је раније исплаћена, што значи да прималац није имао право на одбитак претходног пореза по том основу, епилог је да прималац има обавезу да поднесе измењену пореску пријаву за порески период у ком је користио износ ПДВ надокнаде као претходни порез, у складу са чланом 40. ЗПППА, као и да плати камату у складу са чланом 75. ЗПППА.

Основица за обрачун ПДВ-а пољопривреднику који се са закашњењем, по сили закона, евидентирао у систему ПДВ-а

Питање: На основу обавештења Пореске управе евидентирали смо у систему ПДВ-а пољопривредника који је лимит од 8 милиона прешао још средином 2023. године. Сада треба да обрачунамо ПДВ уназад и да га платимо. Да ли је основица за обрачун само накнада коју је примио за испоручене пољопривредне производе (без ПДВ надокнаде)?

Одговор: У складу са чланом 17. став 1. Закона о ПДВ-у пореска основица приликом промета добара и услуга јесте **износ накнаде** (у новцу, стварима или услугама) **коју обвезник прима** или треба да

прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања, у **коју није укључен ПДВ**, ако тим законом није друкчије прописано. Полазећи од датог основног правила, основицу за обрачун ПДВ-а пољопривредник треба да утврди на основу укупног износа накнаде који је примио или треба да прими за испоручена добра или услуге (са укљученим износом исплаћене ПДВ надокнаде), уз примену прерачунате стопе ПДВ-а.

На пример, уколико је вредност промета била 10.000 + ПДВ надокнада од 800 динара, укупно примљени износ од 10.800 динара има карактер бруто накнаде, па се износ ПДВ-а утврђује применом прерачунате стопе на тај износ. Уз претпоставку да је предмет промета била жива стока или воће, поврће, односно неко друго добро које се опорезује по посебној стопи у складу са чланом 23. став 2. Закона о ПДВ-у, ПДВ износи 981,82 динара ($10.800 \times 9,0909\%$), а основица је 9.818,18 динара.

Уколико се учесници у промету накнадно евентуално договоре да је пољопривредник дужан да примаоцу пољопривредних добара или услуга врати износ неосновано обрачунате и исплаћене ПДВ надокнаде, сматраће се да је дошло до накнадне измене основице у смислу члана 21. Закона о ПДВ-у.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Самозапошљавање странаца у складу са Законом о запошљавању странаца

Увод

Сагласно одредбама Закона о запошљавању странаца („Сл. гласник РС” бр. 128/2014, 113/2017, 50/2018, 31/2019 и 62/2023 – даље: Закон), радно ангажовање странаца у Републици Србији (даље: Република) може да буде по основу:

- 1) запошљавања,
- 2) посебних случајева запошљавања (упућено лице, кретање у оквиру привредног друштва, независни професионалац, оспособљавање и усавршавање) и
- 3) **самозапошљавања.**

У наставку текста акценат је на примени самозапошљавања странаца у смислу одредби Закона – како могу да добију дозволу за рад, како региструју своју делатност и какве су пореске обавезе из тих делатности.

1 Шта је самозапошљавање странаца?

У смислу Закона, **самозапошљавање странца је запошљавање странца у привредном субјекту или другом облику делатности у складу са законом, у ком је тај странац једини или контролни члан у складу са законом.** Поједини делови наведене законске дефиниције значе следеће:

- 1) **странац** је свако лице које нема држављанство Републике Србије;
- 2) **запошљавање странца** је закључивање уговора о раду или другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада у складу са законом;
- 3) **привредни субјект**, у складу са Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021), означава:
 - а) **привредно друштво** (друштво са ограниченом одговорношћу, командитно или ортачко друштво) и
 - б) **предузетника** (то је пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања

прихода и које је као такво регистровано, у складу са законом о регистрацији, на неодређено или на одређено време);

4) **други облик делатности** (који може да обавља странац самозапошљавањем) јесте онај који није привредни субјект, на пример агенција;

5) **контролни члан** је члан привредног друштва који самостално или са повезаним лицима поседује већинско учешће у основном капиталу друштва (члан 62. Закона о привредним друштвима), при чему већинско учешће у капиталу друштва постоји онда када једно лице, самостално или са другим лицима која са њим делују заједно, **поседује више од 50% права гласа у друштву**, што значи да ће реч бити о странцу – контролном члану друштва **увек** када оно самостално или са повезаним лицима поседује **већинско учешће у основном капиталу друштва.**

2 Шта је потребно за самозапошљавање странца?

У овом чланку полази се од претпоставке да странац по основу самозапошљавања **борави у Републици дуже од 90 дана.** То је важно напоменути јер је чланом 3. став 7. Закона утврђено да странац чији боравак у Републици не траје дуже од 90 дана у периоду од 180 дана, рачунајући од дана првог уласка, односно дуже од прописаног периода боравка у складу са међународним уговором, остварује право на рад у Републици у наведеном периоду без издате јединствене дозволе, и то странац који је власник, оснивач, заступник или члан правног лица који је регистрован у Републици, а није у радном односу у том правном лицу.

Према томе, **странац који се самозапошљава у Републици на дужи период од наведеног, мора да обезбеди за себе јединствену дозволу за рад и боравак у Републици** (према Закону о странцима, **јединствена дозвола** је дозвола за привремени

Потребно је подсетити на то да је **лична зарада** месечни новчани износ који странац, као обвезник самосталне делатности, исплати и евидентира у пословним књигама као своје месечно лично примање, увећан за припадајуће обавезе из зараде. На опредељени износ личне зараде врше се обрачун и уплата припадајућих пореза и доприноса. Основицу за обрачун пореза на зараду представља лична зарада – месечни новчани износ увећан за припадајуће обавезе из зараде, а умањен за неопорезиви износ, док основицу за обрачун доприноса представља лична зарада – месечни новчани износ увећан за припадајуће обавезе из зараде. Уколико је опредељени износ личне зараде нижи од најниже прописане основице доприноса, обрачун доприноса врши се на најнижу месечну основицу. Стопе за обрачун и плаћање пореза и доприноса су порез на зараду 10%, допринос за ПИО 24%, допринос за здравствено осигурање 10,30%, допринос за осигурање за случај незапослености 0,75%.

Уколико лице до краја текућег месеца за претходни месец не исплати личну зараду, дужно је да, према Закону о доприносима, до тог рока обрачуна и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на најнижу важећу месечну основицу за обрачун доприноса.

Обрачун пореза и доприноса на личну зараду пријављује се подношењем пореске пријаве ППП-ПД у електронском облику, преко портала еПорези. За подношење те пореске пријаве неопходно је поседовање електронског сертификата, с тим што за подношење пријаве могу да се користе интернет киосци који постоје у филијалама Пореске управе. Такође, захтев може да се поднесе и коришћењем еИД налога на порталу еУправа, односно мобилне апликације *ConsentID* и сертификата у клауду.

Странци предузетници који се определе за исплату личне зараде по основу поднете пореске пријаве ППДГ-1С плаћају само порез на приходе од самосталне делатности.

(2) Осигурање предузетника без исплате личне зараде

Странци који региструју самосталну делатност и порез на приходе од самосталне делатности плаћају на опорезиву добит (воде пословне књиге) дужни су да у року од 15 дана од дана регистра-

ције Пореској управи **поднесу пореску пријаву ППДГ-1С у електронском облику**. У наведеном обрасцу исказују се подаци о процењеним **приходима и расходима** за период **од дана оснивања до 31. децембра текуће године**. Разлика између процењених прихода и расхода, исказаних у пореској пријави, **представља процењену добит**. У систему Пореске управе аутоматски се, на основу исказаних података о процени прихода и расхода, обрачунавају и уносе подаци о процењеној добити за прву пословну годину, месечној основици и аконтацији пореза, као и месечној основици и аконтацији доприноса **за обавезно социјално осигурање**. При томе:

- 1) месечна основица** за обрачун аконтације пореза добија се **дељењем процењене добити са бројем месеци**, с тим што се у број месеци обављања делатности урачунава сваки месец у ком је обвезник обављао делатност, без обзира на број дана обављања делатности у том месецу;
- 2) месечна основица** за обрачун аконтације доприноса добија се **дељењем процењене добити са бројем дана и месеци** у периоду од почетка обављања делатности до краја прве пословне године;
- 3) када је период** за који се обрачунава допринос **краћи од месец дана**, а испуњени су услови за примену најниже месечне основице доприноса, **обрачун доприноса врши се на сразмерни износ најниже месечне основице доприноса**;
- 4) уколико је опредељени износ месечне основице доприноса нижи од најниже прописане основице доприноса**, обрачун доприноса **врши се на најнижу месечну основицу**.

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају порези и доприноси су:

- порез на приходе од самосталне делатности **10%**,
- допринос за ПИО **24%**,
- допринос за **здравствено осигурање 10,30%**,
- допринос за осигурање за **случај незапослености 0,75%**.

WWW.PROPISI.NET

Услови за остваривање бенефицираног радног стажа и права по том основу

Увод

Сагласно члану 44. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” бр. 34/2003... и 76/2023 – даље: Закон), **пензијски стаж** на основу ког се стичу и остварују права из пензијског и инвалидског осигурања обухвата:

- 1) време које се рачуна у стаж осигурања и посебан стаж према одредбама Закона;
- 2) време које је, као стаж осигурања и посебан стаж, рачунато у пензијски стаж према прописима који су били на снази до дана ступања на снагу Закона (дакле, до 10. априла 2003. године).

Као што се види, Закон признаје пензијски стаж остварен у континуитету, који обухвата:

- 1) **стаж осигурања** – време проведено на раду, по основу ког је запослени био обавезно осигуран и за које је уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање, и
- 2) **посебан стаж** – који се признаје осигуранику жени по основу рођења детета.

У складу са Законом стаж осигурања може да буде:

- стаж осигурања који се рачуна са ефективним временом, и
- стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем (тзв. бенефицирани стаж).

У овом тексту реч је о стажу осигурања који се признаје са увећаним трајањем, за чије се остварење и признавање тражи испуњење стриктних законских услова.

1 Законско одређење стажа осигурања са увећаним трајањем

Према члану 52. Закона, запосленом који ради:

- на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, односно пословима,
- на радним местима, односно пословима на којима после навршења одређених година живота не

може успешно да обавља своју професионалну делатност,

стаж осигурања у ефективном трајању рачуна се са увећаним трајањем под условима утврђеним Законом.

Степен увећања стажа осигурања зависи од тежине, опасности и штетности рада, односно од природе посла, а може да износи највише 50%.

Према томе, суштина бенефицираног стажа је у чињеници да се, због посебних услова рада на конкретним радним местима/пословима, сваких дванаест месеци ефективно проведених на њима увећава за одређени број месеци. При томе, увећање стажа не може да износи више од шест месеци на сваких дванаест месеци ефективно проведених на тим радним местима, односно пословима (50%).

Наведена радна места ближе су одређена у члану 53. Закона на следећи начин:

- 1) радно место, односно посао на ком се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем представља радно место, односно посао на ком је рад нарочито тежак, опасан и штетан за здравље и поред тога што су примењене све опште и посебне заштитне мере утврђене прописима;
- 2) радно место, односно посао на ком се стаж осигурања рачуна с увећаним трајањем јесте и радно место, односно посао на ком је обављање професионалне делатности ограничено навршењем одређених година живота или због природе и тежине посла физиолошке функције опадају у тој мери да онемогућавају њено даље успешно обављање.

Ради примене наведених законских решења, а и због општег значаја института стажа осигурања са увећаним трајањем и за запослене и за послодавце, **донети су следећи подзаконски акти:**

- 1) **Правилник о радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем** (са Методологијом) („Сл. гла-

старосне границе, потребно је да је најмање 2/3 од тог времена провео на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем. Ако је на пословима на којима се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 14 месеци провео укупно у ефективном трајању 11 година, 8 месеци и 27 дана, што са увећањем износи 13 година 8 месеци и 10 дана, то не представља 2/3 од укупно утврђеног стажа, па из наведеног разлога нису испуњени услови за снижавање старосне границе.

Према томе, приликом стицања права на старосну пензију осигураника којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (бенефицирани стаж) за 2024. годину треба имати у виду следеће услове:

1. неопходних десет година проведених на раду на радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, односно укупно најмање пет година ако је утврђена инвалидност;

2. да је на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем навршено најмање 2/3 од укупно навршеног стажа осигурања (члан 20. став 1. Закона);

3. право на снижавање старосне границе највише до 50 година живота уколико осигураник има најмање 2/3 ефективно проведених на пословима на којима се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж као 18 месеци, у односу на укупно време ефективно проведено на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (члан 20. став 3).

Према томе, приликом стицања права на старосну пензију осигураника којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем минимална старосна граница у **2024. години** износи до 55 година живота, изузев за осигуранике који раде на пословима на којима се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 18 месеци, којима старосна граница може да се снижава највише до 50 година живота.

Нова опција у оквиру нашег електронског издања Прописи.НЕТ

PROPISI.NET | ING-PRO ISSN 1820-4880

моје фасцикле

МОЈЕ ФАСЦИКЛЕ:

Издвојено у мојој фасцикли

Прва фасцикла

Фасцикла за важну тему!

Фасцикла за сваки предмет!

Фасцикла за сваког клијента!

Кликом на издвојите документе (чланке, прописе, правна мишљења, судску праксу, стручне коментаре, образце и уговоре) битне за ваше пословање, како бисте их прикупили на једном месту, у оквиру нове опције „Моје фасцикле“, где им након тога приступате једним кликом.

Уз издвојени документ можете да забележите :

- кључну мисао из чланка, прописа, службеног мишљења, судске пресуде, коментара;
- тумачење прописа, појединог члана прописа, одређеног спорног питања;
- напомену о повезаним прописима са издвојеним документом који су од важности за вас;
- свој коментар или запажање;
- личну напомену за ког клијента је документ битан;
- напомену за који судски, управни или други поступак је документ битан и сл.

Замените стикере, налепнице и белешке разбацане на више места Мојим фасциклама!

Детаљне информације пронађите у оквиру Корисничког упутства, које је доступно у оквиру издања, или контактирајте колеге из Службе промоције и продаје.

Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника

Умањење дневнице када је запосленом обезбеђена исхрана на службеном путу

Питање: Упућујемо запослене на службени пут у Кину због тестирања производне линије у фабрици испоручиоца. Уговором са добављачем предвиђено је да наши стручни људи иду у Кину ради тестирања опреме пре отпреме, док се добављач обавезао да сноси трошкове смештаја, исхране и локалног превоза за њих. Имају ли наши запослени право на инодневницу с обзиром на то да су уговором обезбеђени смештај и исхрана, при чему те трошкове сноси наш добављач?

Одговор: Из питања закључујемо да се ради о привредном друштву, што је за ову материју битно јер привредна друштва нису обвезници примене Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 98/2007, 84/2014 и 84/2015 – даље: Уредба). Осим тога, у Закону о раду, у члану 118. тачка 3), утврђено је да запослени има право на накнаду трошкова, у складу са општим актом и уговором о раду, за време проведено на службеном путу у иностранству. **То значи да поменути закон указује на то да материја службеног пута у иностранство код послодаваца који у пословању примењују Закон о раду треба да се регулише у целини на бази њихових аката, а не посебног прописа, какав је наведена уредба.** Према томе, сагласно Закону о раду, запослени има право на накнаду трошкова, у складу са општим актом и уговором о раду, за време проведено на службеном путу у иностранству, што се односи и на право запосленог на дневницу за службено путовање у иностранство. Наиме, код послодаваца који примењују Закон о раду дневница за службено путовање у иностранство дефинише се општим актом тог послодавца, а не опорезује се до 50 евра дневно.

Будући да ни Законом о раду, а ни другим прописом није прецизиран начин обрачуна дневнице (поготово у зависности од начина плаћања тро-

шкова на службеном путу), једина одредба која ту може да се примени јесте одређење из члана 118. тачка 3) Закона о раду – да запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у иностранству у складу са општим актом и уговором о раду. **Према томе, својим општим актом самостално регулишете да ли се умањује дневница ако су на службеном путу плаћени неки трошкови. Свако решење које унесете у општи акт и које је једнако за све запослене – важеће је.**

Сагласно Закону о раду, услове, начин исплате, висину дневнице и друга питања која се односе на накнаду трошкова на службеном путу у иностранству потребно је уредити општим актом и уговором о раду, а у наставку следе неки примери: Послодавци својим општим актом могу да предвиде случајеве умањивања дневница на службеном путу у више верзија. На пример, општим актом послодавца умањење дневнице може да се уреди на следећи начин:

„Износ дневнице за службено путовање у иностранство умањује се:

- ако је обезбеђена бесплатна исхрана (и превоз у месту) – за 100% или нпр. 70%;
- ако је обезбеђен само бесплатан доручак – за 10%;
- ако је обезбеђен само бесплатан ручак – за 40%;
- ако је обезбеђена само бесплатна вечера – за 30%.”

Ту се не помиње „бесплатан смештај” јер је његово обезбеђивање обавезно и није везано за дневницу. У смислу датих одредби сматра се да је лицу на службеном путу обезбеђена бесплатна исхрана ако се она финансира из средстава послодавца, односно исплатиоца дневница, као и у описаном случају од стране добављача.

Овлашћено лице издаје лицу које се упућује на службени пут налог за службено путовање у иностранство пре него што лице пође на пут, који са-

Иако правне последице окончања ликвидације настају на дан доношења одлуке о окончању ликвидације, **ликвидациони управник дужан је да и након тог дана спроведе све радње које предстоје** како би се поднео захтев за брисање привредног друштва из Регистра (подноси завршни ликвидациони биланс ради регистрације у АПР-у, саставља пореску пријаву и порески биланс и подноси их надлежном пореском органу, измирује утврђену пореску обавезу заједно са подношењем пореске пријаве на образцу ПДП, подноси пореску пријаву ПДПО/С и плаћа утврђене пореске обавезе по том основу (уколико такве обавезе постоје), подноси захтев за издавање уверења о измиреним пореским обавезама надлежној организационој јединици Пореске управе (филијала или ЦВПО), као и локалној пореској администрацији, подноси регистрациону пријаву за брисање уписаних субјеката из Регистра привредних субјеката након окончања поступка ликвидације, уз претходно уплаћену накнаду за брисање привредног субјекта).

С обзиром на то да је ликвидациони управник радно ангажован све до подношења захтева за брисање привредног друштва из Регистра, при чему до брисања друштва из Регистра остаје регистрован у АПР-у као заступник привредног друштва, **према нашем мишљењу, обавеза плаћања доприноса за оснивача – ликвидационог управника постоји све до тог тренутка, односно та обавеза не престаје чином доношења одлуке о окончању ликвидационог поступка.**

У складу са чланом 29. став 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, орган, организација или друго лице надлежно за упис у прописани регистар лица која обављају делатност не може да обрише лице из прописаног регистра без доказа о престанку пореских обавеза, односно брисању из евиденције прописане пореским законом, који издаје надлежни порески орган, не старијег од пет дана у моменту подношења захтева за брисање из регистра. Другим речима, све пореске обавезе морају да буду измирене пре подношења захтева за издавање уверења о измиреним пореским обавезама.

Из угла подношења пореске пријаве ПП О-ДО и плаћања доприноса, то практично значи да ће обвезник поднети пореску пријаву за последњи месец (обрачунски период) пре месеца у ком подноси захтев за издавање уверења о измиреним пореским обавезама. Не видимо техничку могућност да се пореска пријава ПП О-ДО поднесе (и утврди обавеза за доприносе) за тај текући период (месец у ком ће бити поднесен захтев за брисање из регистра) јер се пријава подноси за цео обрачунски период (месец), и то 1–15. у наредном месецу, што би значило након подношења захтева за издавање уверења о измиреним пореским обавезама и након подношења захтева за брисање из Регистра привредних субјеката.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавајемо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За њихову помоћ и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивајте на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за јун 2024. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 5 – 31. 5. 2024. 1. 6 – 15. 6. 2024.	15. 6. 2024. 28. 6. 2024.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 5 – 31. 5. 2024.	најраније 20. 6. 2024.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 5 – 31. 5. 2024.	најраније 20. 6. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 5 – 31. 5. 2024.	најраније 20. 6. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ – Извештај послодавца о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом. Уплата обавезе за претходни месец.	1. 5 – 31. 5. 2024.	5. 6. 2024.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о рачуноводству			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање пратеће документације од стране правних лица и предузетника који имају обавезу ревизије финансијских извештаја	2023.	30. 6. 2024.	Правна лица и предузетници, који имају обавезу ревизије финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује ревизија, дужни су да, уз редовне годишње финансијске извештаје доставе Агенцији документацију прописану чланом 45. став 1. Закона о рачуноводству.

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибањака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне паное, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 5 – 31. 5. 2024.	15. 6. 2024.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем уйравном йосћуйку („Сл. йласник РС“ бр. 18/2016; аушћенйично шумачење – 95/2018) йройисано је да, ако йоследњи дан рока йада на дан када орйан не ради, рок исћйиче када йрошћекне йрви наредни радни дан.

WWW.PROPISI.NET

Актуелни статистички подаци на дан 24. 5. 2024. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2024. године	24. 3. 2023.	132.372,00	95.836,00
Фебруар 2024. године	25. 4. 2024.	129.934,00	94.125,00
Март 2024. године	24. 5. 2024.	133.373,00	96.913,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2024. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **40.143 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **573.470 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	271	49.864,00	67.566,33
Фебруар	168	271	45.528,00	61.380,88
Март	168	271	45.528,00	61.380,88
Април	176	271	47.696,00	64.473,61
Мај	184	271	49.864,00	67.566,33
Јун	160	271	43.360,00	58.288,16
Јул	184	271	49.864,00	67.566,33
Август	176	271	47.696,00	64.473,61
Септембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Октобар	184	271	49.864,00	67.566,33
Новембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Децембар	176	271	47.696,00	64.473,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2024. години	Износ учешћа
Јануар	61.985,50
Фебруар	65.202,50
Март	66.186,00
Април	64.967,00
Мај	66.686,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2024. године до 31. јануара 2025. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 13.497 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец март 2024. године објављена је 24. 5. 2024. и износи 133.373 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 13.497 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 137.941 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.101 динара нето. На износ до 8.101 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА